

FITXA 30: LE DÉJEUNER SUR L'HERBE

1. Catalogació

Títol: Le Déjeuner Sur L'herbe

Autor: Édouard Manet

Cronologia: 1863

Localització: Museu d'Orsay a París

Estil: Impressionisme

Tècnica: Oli

Suport: Tela

Dimensions: 2,08m x 2,64m

Tema: Una dona completament nua acompanyada de dos homes vestits probablement artistes, seuen a la gespa, mentre una altra dona allunyada del grup es refresca en un rierol.

2. Anàlisi formal

Elements plàstics: La tècnica és la pinzellada solta i breu, molt detallada i petita.

Observem colors plans, manca de clarobscur, causada per l'absència d'un focus de llum clar. Les ombres són simples taques fosques juxtaposades a les altres.

Hi predominen colors molt verdosos en general, tot i que es contraposen amb el blau de la natura. Sensació de transparència en les aigües del rierol.

Composició: És oberta o pictòrica, profunda (perspectiva geomètrica i aèria), centrípeta, asimètrica, i triangular. Les línies compositives són diagonals i els colors defineixen el volum i les figures.

Els personatges apareixen retallats, gairebé sense relleu encara que estan col·locats davant el paisatge que està utilitzat com un simple decorat.

La composició està organitzada en diversos triangles: dos tenen per vèrtex els caps masculins, repetint-se més petits en les cames de la dona i de l'home a la dreta. Un altre triangle major té el seu vèrtex en la jove del fons i per últim un que engloba les quatre figures.

Veiem que els dos personatges de l'esquerra giren el rostre vers l'espectador, encara que solament ella, la model, busca la mirada. El seu company té un aspecte distret. L'altre home ha estat retratat amb el braç dret atansat i un gest de la mà que indica que està parlant. Al fons, es veu una noia refrescant-se junt amb una barca. A la banda esquerra inferior del quadre, hi ha un cistell amb restes de menjar (natura morta).

Temps: Anecdòtic. Real. La jove està descansant i conversant amb els artistes i al costat veiem la resta del menjar que han consumit durant la sessió.

Ritme: En repòs.

Estil: Impressionisme. Manet ha creat un estil molt original en aquesta tela, al introduir alguns principis fonamentals de la pintura tradicional. Alguns artistes el consideren el seu guia i van establir aquesta obra com un model a imitar.

El seu trencament amb l'art consagrat de l'època i el seu estil pictòric fan que el consideressin el cap de l'avantguarda artística de París.

Models i influències: La major influència rebuda per Manet va ser dels artistes com: Murillo, Goya i per damunt de tots: Velázquez, també de grans mestres com: Frans Hals, Ticià i Giorgione.

Els gravats japonesos també van influir.

3. Interpretació

Contingut i Significació

Iconografia: Aquesta obra està inspirada en un quadre de Giorgione “ El Concert Campestre” i la composició en un gravat renaixentista de Marco Antonio Raimondi, que reproduïx una pintura de Rafael “El Judici de París”.

Gènere: Aquest quadre es tracta d'una barreja de paisatge amb figures i naturalesa morta (que representa objectes extrets de la vida quotidiana).

Significat: Una dona ordinària completament nua descansa sense cap tipus de vergonya entre dos homes artistes.

L'obra no va tenir una acollida gaire bona, no tant per la nuesa de la noia com per la utilització dels colors plans, la renúncia a utilitzar el clarobscur i el fet que les figures no semblessin mantenir cap relació entre elles.

Encàrrec i Recepció: La intenció de Manet en pintar el quadre era aconseguir exposar-lo al Saló de París que era la millor manera d'atraure els possibles clients abans que fossin habituals els marxants d'art.

Finalment va ser exposat al Saló dels Rebutjats que fins i tot es pensa que el propi pintor va pagar per crear-la.

Funció: Didàctica. Per exposar el quadre al Saló per mostrar la seva obra, les seves inquietuds pictòriques i els recursos innovadors formals, també té una funció decorativa, per la venda.

Context Històric: Període del II Imperi francès (Napoleó III), triomfen els nacionalismes que canvien el mapa europeu (Alemanya, Itàlia) i el mapa del món (formació dels grans imperis colonials). La burgesia dirigeix la nova societat de classes, i imposa les seves idees i aspiracions. Amb la Revolució Industrial es desenvolupa el liberalisme econòmic, i la recerca de matèries primeres i de nous mercats. El comerç es veu afavorit pel nous transports (el ferrocarril, el vaixell a vapor) i pels nous mitjans de comunicació (el telègraf, la premsa), i la indústria crea nous productes per supplantar els vells. En un moment en què la tècnica es transforma molt ràpidament, en què apareixen nous mitjans (la fotografia, el cinema), els artistes s'han de replantejar la seva funció social.

Conclusions: “Le déjeuner sur l'herbe” del pintor Édouard Manet és una obra d'estil impressionista, de l'any 1863.

- 1.- La tècnica impressionista es basa en les noves teories sobre la descomposició de la llum.
- 2.- És vistent en les transparències de l'aigua del rierol.
- 3.- El quadre es pinta a l'aire lliure, i el tema seria el descans de la model a punt de vestir-se.
- 4.- Subratllar la mirada desafiant de la noia nua. És una denúncia de la moral burgesa.